ГОДИНА XXXVII. ЦЕТИЊЕ, у суботу 27. септембра 1908. БРОЈ 54

Цијена:
За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.
За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 кр. на по године 6 круна.
За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.
Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.
Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље поштанском упутницом, само и непосредно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а коме је наручније, г. Вељку Рамадановићу, К. Ц. агенту у Котор.
Дописи се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају.
За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет цифара по 4 паре за први пут, а за сваки даљи пут по 2 паре.

Власник: Државна Штампарија — Излази суботом — Одговорни уредник: Филип Јерговић.

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА I
по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, по саслушању Нашег Министарског Савјета, а на основу члана 17. и 42. Устава земаљског, ријешили смо и рјешавамо:

Народна Скупштина, састављена из народнијех посланика изабранијех за скупштинску периоду: 1907., 1908., 1909. и 1910. године, сазива се у ванредан сазив на дан 29. септембра ове године, на Цетињу.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 25. септембра 1908 г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
В. Лакић Војводић с. р.

МИ
НИКОЛА I
по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, по саслушању Нашег Министарског Савјета, а на основу члана 59. Устава и члана 2. и 55. закона о изборима народнијех посланика ријешили смо наредити и наређујемо:

Пошто је упражњено посланичко мјесто у капетанији доњо-морачкој тиме, што је досадањи народни посланик Мило Дожић постављен за члана Државног Савјета, те је на основу члана 45. Устава постао посланик по положају, — да се на дан осамнаести октобра 1908. године изврши накнадни избор народног посланика у капетанији доњо-морачкој, а за четворогодишњу скупштинску периоду: 1907., 1908., 1909. и 1910. године.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 22. септембра 1908. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
В. Лакић Војводић с. р.

МИ
НИКОЛА I
по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Предсједника Нашег Министарског Савјета, Нашег Министра Правде и Заступника Нашег Министра Иностраних Дјела постављамо:

за члана Великог Суда Јанка Дрљевића, досадашњег предсједника обласног суда у Подгорици;

за вршиоца дужности предсједника обласног суда у Подгорици Милисава Николића, досадашњег члана обласног суда у Никшићу; и

за члана обласног суда у Колашину Малина Радовића, бившег племенског капетана.

Предсједник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Правде и Заступник нашег Министра Иностраних Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 27. септембра 1908. г.

НИКОЛА с. р.

Предсједник Министарског Савјета,
Министар Правде,
Заступник Министра Ин. Дјела,
Др. Л. Томановић с. р.

МИ
НИКОЛА I
по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног производимо:

у чин командира:

бившег капетана цетињске капетаније Ника Т. Мартиновића и постављамо га за команданта катунског баталиона II класе активне војске;

бившег артиљеријског официра Марка Ђуровића и постављамо га за команданта ријечко-црмничког баталиона II класе активне војске;

племенског капетана Николу Вучинића и постављамо га за команданта приморског баталиона II класе активне војске;

поткомандира Божа Прелевића и постављамо га за команданта зетског баталиона II класе активне војске;

официра Сава Радовића и постављамо га за команданта спушког баталиона II класе активне војске;

официра Андрију Станковића и постављамо га за команданта баталиона бјелопавлићског II класе активне војске;

поткомандира Јовицу Рњеза и постављамо га за команданта никшићског баталиона II класе активне војске;

официра Спасоја Булаића и постављамо га за команданта вучедолског баталиона II класе активне војске;

официра Заја Мијовића и постављамо га за команданта дурмиторског баталиона II класе активне војске;

официра Вуја Булатовића и постављамо га за команданта колашинског баталиона II класе активне војске;

официра на расположењу Милована Кастратовића и постављамо га за команданта васојевићског баталиона II класе активне војске.

Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Број 3496.

Цетиње, 22. септембра 1908. год.

НИКОЛА с. р

Министар Војни, Генерал-ађутант
Бригадир, Митар Мартиновић с. р.

УПУСТВО

школскијем надзорницима за преглед народнијех школа у почетку школске године

Господине,

На основу тач. 1. чл. 75. закона о народнијем школама треба да сваке школске године извршите три прегледа школа у подручној Вам школској области.

Први преглед сваке школске године имате отпочети 1. октобра.

Да би овај преглед што боље и правилније извршили налазим потребно да Вам скренем пажњу на неке важније тачке Вашега рада, како би Вам га тијем у неколико и олакшао.

I Школске општине и школски одбори

На првом мјесту Ваша је дужност овога прегледа школа, да се увјерите да ли су школске општине и овијех одбори, према чл. 18. и 65. закона о народ. школама, омогућили наставни рад нашијем школама. Ако наиђете на ма какву неисправност, сазнајте до кога је кривица и са кривцем поступите по законскијем наређењима; а у исто вријеме постарајте се, да се отклоне све сметње са којијех страда настава. Наставни и васпитни посао у школи у мнгоме зависи и од школ. одбора т. ј. како они схваћају свој задатак према школи као просвјетном дому и васпиталишту народне омладине т. ј. да ли се као што треба заузимају да школи на вријеме прибаве све оне потребе, које су законом и повременијем наредбама предвиђене.

Према свему овоме изволите и прегледати њин рад и упутити их на савјесно вршење дужности, а о досадашњем њином раду извијестите ово Министарство, и то:

1.) Да ли су састављени школски одбори према чл. 62. закона о народ. школама и расписима овога Министарства од 19. априла 1907. год. П. Бр. 961., од 7. августа 1907. године П. Бр. 2937. и од 27. августа 1907. године П. Бр. 3490.;

2.) Да ли школски одбори држе уредно своје сједнице, и да ли су одборске одлуке извршиване, како и када;

3.) Прегледајте како је школски одбор извршио упис дјеце у I разреду и да ли је упис извршен према законскијем прописима и расписима овога Министарства од 19. априла 1907. године П. Бр. 961. и од 27. августа 1907. године П. Бр. 3490.;

4.) Прегледајте како школски одбор рукује школском касом, и гдје видите да је потребно дајте му нужне напутке и објашњења, како би лакше и правилније руковао приходима и расходима школскијем према Упуствима о вођењу школског рачуноводства, *као и то, да ли је у школски буџет унесена сума редовне отплате зајма, који је учињен са одобрењем овога Министарства, на основу чл. 19. зак. о народ. школама, и је ли иста редовно исплаћивана новчанијем заводима;*

5.) Увјерите се да ли су ђаци снабдјевени потребнијема уџбеницима и материјалом за цртање и писање;

6.) Нарочиту пажњу обратите на школске фондове за потпомагање сиромашнијех ученика.

Ова је установа новина код нас, те јој треба доста помоћи да се уреди.

Дајте школскијем одборима потребна упуства, да се ова хумана установа што прије у живот приведе, ојача и учврсти, истичући њену врло велику важност по нашу омладину; и

7.) Уопште оцијените да ли су школске општине и њини одбори вршили своју дужност спрам школе по законскијем прописима; а гдје то не буде ислиједите усљед чега је, и дајте потребна наређења, упуства и објашњења.

Особиту пажњу обратити на школ. здања, намјештај и учила, као и на то да ли су школе снабдјевене новијем школ. књигама (протоколима), и у каквом се стању налазе школ. књижнице, као и да ли су школе претплаћене на важније педагошке листове.

II Школске зграде

О свакој школској згради у Вашој области извијестите у колико исте одговарају прописима Правила о грађењу школа и плановима прописатијем за исте Распису овога Министарства П. Бр. 1242. од 8. маја 1908. године, као и уопште управљају ли се школ. одбори према поменутом Распису. У исто вријеме даћете свој приједлог које школ. зграде треба у интересу дјечијега здравља затворити, које с оправкама мањијем или већијем могу се удесити да према Правилима о грађењу школе могу и у будуће послужити за школ. зграде, и извијестите које су већ оправљене и удешене према овијем Правилима и које нове шк. зграде потпуно подигнуте и уређене.

Мјесто за нове школ. зграде одредићете само ондје, гдје Вам је за то дато нарочито наређење од овога Министарства а у заједници за предсједником шк. одбора, с којијем ћете у споразуму одредити и два члана истог одбора и учитеља, те саставити комисију за избор мјеста новој школ. згради, о чему ће комисија послати нарочити извјештај овом Министарству.

Такође извијестићете ово Министарство о стању школ. башта и на што су употребљаване. Ако која школа случајно исту не имадне, наредите да се прибави према законскијем прописима о школ. баштама. Уопште увјерите се да ли су у погледу школ. башта поступили школ. одбори према Распису овог Министарства П.Бр. 983. од 2. априла 1908. год.

III Наставници

Тачно се увјерите кад су наставници заузели своја мјеста и отпочели наставни рад; да ли су одсуствовали од дужности и ушљед чега, и по чијем одобрењу.

Ако буде који од наставника неоправдано изостајао од школске дужности, поступите спрам истога по законскијем прописима и Распису овога Министарства од 12. октобра 1907. године П.Бр. 4264.

Дознајте да ли наставници живе у слози и да ли су, по својој могућности, са вољом и прегалаштвом настојали, да се настава и васпитање у подручнијем им школама што правилније и успјешније изведе.

Увјерите се како је који наставник у својој школи водио администрацију, да ли је иста вођена према наређењима, да ли су уписници, дневници, инвентари, школска архива и друго у својему реду.

Даље увјерите се како је уређен цјелокупни школски живот.

Прегледајте рад настав. вијећа; увјерите се да ли су договорно утврђивали начин за једнако и хармонично поступање у школ. раду, а нарочито у васпитању ученика.

Уопште увјерите се да ли су наставници и у колико су вршили законске прописе.

V Настава и васпитање

Пошто овог прегледа школа није главна ваша задаћа да се тачно увјерите о успјеху ученика и оцијените оцјеном наставников успјех у школи, већ да се увјерите да ли је наставник урадио све што се од њега захтијева да се одомаћи у школи како рационална настава и васпитање, тако и потпуно правилан ред и дисциплина међу ученицима, — то на првом мјесту прегледајте план лекција и увјерите се из Дневника Школ. Рада да ли се наставник и придржавао тога плана. (*Сваки наставник треба да изради план лекција, у којему ће обрађивање наставне грађе распоређено бити подједнако на све радне дане у школ години, како не би било у почетку и у средини школ. године оклијевања у наставном раду, а крајем школ. године — пред испитима — прегоњења у раду).*

Послије овога прегледа дајте и Ви и дотични наставник неколико питања и задатака ученицима с циљу, да се увјерите да ли је у настави овладао механизам, што ће бити ако ученици одговараше на питања механички, ако не буду у стању да искажу већи низ мисли са разумијевањем, да причају са осјећањем, својски, природно, већ само репродукују ријечи, које су без непосредног интересовања научили из књиге или од учитеља, — или ако ученици не рјешавају задатке самостално и поуздано, већ по наученијем обрасцима незнајући овијема смисао, те и мало ако од истог одступе, настаје код њих пометња. Уопште треба да се увјерите, да ли дјеца уче само за оцјену или за испит или из страха — или је ученичко знање њина стална својина и предмет њиховог сталног интересовања.

Учитељ је у првом реду васпитач народне омладине, те при прегледу његовог наставног рада треба да главну пажњу обратите на васпитну дисциплину и на васпитање у ужем смислу. Какве је мјере наставник употребљавао за васпитну дисциплину и какви су резултати тијех мјера, можете се увјерити из дјечијег понашања у школи и ван школе, из њиховог држања одијела, књига, цртања, писања, ручнијех радова, и т. д.

Такође треба да се увјерите какве је наставник мјере употребљавао за остварење главног васпитног задатка: образовања моралне карактерности т. ј. које је мјере предузимао за васпитање у ужем смислу. Из разговора са ученицима и њинијем родитељима Ви ћете, поред онога што нађете забиљежено у Дневнику Школског Рада и што Вам учитељ сам саопшти, — сазнати, како је био уређен живот школски, како се наставник дружио с ученицима и њинијем родитељима, какве им је примјере давао, да ли је ученике водио у цркву, да ли је приређивао родитељске скупове, слободне шетње, излете, школ. свечаности, састанке са ученицима другијех школа, и т. д.

Уопште потребно је да се увјерите да ли је настава удешена према савременој педагошкој науци, те према овом дајте потребне инструкције особито наставницима с недовољном школ. спремом и млађијема, а квалификованијем према грјешкама, које примјетите у њином наставном раду.

У исто вријеме извршите и кратки преглед настав. рада у приправнијем разредима. Постарајте се да се уреде и отворе продужне школе и аналфабетски курсеви, гдје је потреба и могуће је то учинити, а у смислу члана 10. и 44. закона о народ. школама.

Рад наставников нећете оцјењивати оцјеном, већ укратко забиљежите све утиске Ваше о учитељеву раду у главну уписницу тако, да онај који ту забиљешку прочита, може себи створити слику тога рада. При давању ове биљешке, која по могућству треба да је што крача, узећете у обзир све околности које су могле утицати на школ. рад повољно или неповољно, као: број разреда у одјељењу, број ученика, спрема ученика у почетку школ. године, прекиди наставе, промјена

наставника, болест наставника, и др. Ако је ова биљешка неповољна за наставника, онда означите у уписници зашто сте тако обиљежили учитељев рад т. ј. које сте неуспјехе у настави и васпитању утврдили.

У школама које буду због заразе распуштене, немојте сакупљати ученике, а Министарство ћете о томе одмах извијестити, као и доцније, у извјештају, о стању дјечијег здравља; ђачкијем изостанцима од школе и прекиду школ. рада; најобичнијем болестима, које су се појављивале, раду обласнијех љекара — да ли су исти давали потребна упуства и наредбе за савлађивање и сузбијање појављенијех болести, — и о томе колики су и гдје били прекиди у школском раду ради сузбијања заразе.

V Извјештаји

По свршетку прегледа школа имате, најдаље до краја мјесеца децембра, о истоме поднијети овом Министарству свој извјештај, који ће садржати:

1.) Списак школа које треба затворити;
2.) Списак школа које оскудијевају у најпречијим потребама;
3.) Извјештаје о приправнијем разредима;
4.) Извјештаје о продужнијем школама;
5.) Извјештаје о аналфабетскијем курсевима;
6.) Општи извјештај и стању школа које сте прегледали;
7.) Посебне приједлоге о појединијем школама, и опште приједлоге, који би обухватили у подручној вам области све школе, учитеље, ђаке, ђачке родитеље, власти, народ, прилике и одношаје који се и мало тичу школе и њеног напретка;
8.) Преглед школ. прихода и расхода до дана прегледа школе према обрасцу:

Редни број	ПРИХОД	Колико: Круна	Колико: п.	РАСХОД	Колико: Круна	Колико: п.	Примједба

9.) Преглед школ. здања према обрасцу:

Редни број	Име школе	У каквом је стању школ. здање: добром	У каквом је стању школ. здање: приличном рђавом	Од каква је материјала	Чија је својина	Је ли стално или привремено	Колико има ко ново шк. зграде	Има ли уз шк. и стан за учитеља	У каквом је стању стан за учитеља	У којој је пот. области	Колико има кућ. земље учионица	Примједба

10.) Статистику основнијех школа према обрасцу:

Редни број	Школа	ШКОЛА ЈЕ С: Мушка	Мушка	Мушка	Мушка	Женска	Женска	Женска	Женска	Свега одј.	Свега одј.	Број наставника који раде у: Мушкој школи	Мушкој школи	Мушкој школи	Мушкој школи	Женској школи	Женској школи	Женској школи	Женској школи	Свега	Свега	Број уписаних ђака у почетку школске године: У разреду I	II	III	IV	Свега	Свега	Свега
		јел. раз.	два раз.	три раз.	четири раз.	јел. раз.	два раз.	три раз.	четири раз.	у мјеш. шк.	у жен. шк.	с јел. раз.	с два раз.	с три раз.	с четири р.	с јел. раз.	с два раз.	с три раз.	с четири р.	учитеља	учитеља	ученика	ученика	ученика	ученика	ученика	ученика	ученика

Напомена. — *Кад дођете у које мјесто гдје има телеграфа или је у близини, извјестићете Министарство гдје се налазите и које сте школе прегледали.*

П. Бр. 3015.
20. септембра 1908. г.
на Цетињу.

Министар
просвјете и црква. послова,
Ј. С. Пламенац с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

Г. барон Кун од Куненфелда, овд. аустро-угарски изванредни посланик и опуномоћени министар, повратио се у уторник са одсустава.

На Балкану се гомилају велики догађаји један за другим. Послије побједе младо-турског покрета у Турској Царевини, ових дана Бугарска се прогласила независном Краљевином, а Крит се придружује Грчкој Краљевини.

Црна Гора, којој је пало у дио, послије пада бугарске, грчке и српске државе у средњему вијеку, да сачува под Ловћеном мисао државне самосталности кроз вјекове ратујући за своју слободу, као што је радошћу поздрављала ускрснуће балканских држава у прошломе вијеку и у сваком њиховоме успјеху гледала општи успјех свих балканских народа, па и свој; тако и данас радосно поздравља успјехе Бугарске и Грчке, гледајући у њима побједу великога начела народности, у коме је спас и раздробљеноме српскоме народу.

Али ту радост нашу савлађује ненадна одлука моћне Хабсбуршке Монархије, одлука да ишчупа срце српскога народа — Босну и Херцеговину.

Бол душе и огорчење данас притиска цијело Српство а највише Црну Гору.

У томе стању ми немамо ријечи; у овим озбиљним данима треба да говори рад хладнокрван и смотрен.

Поводом анексије Босне и Херцеговине од стране Аустро-Угарске, Књажевска Влада упутила је великим силама, потписницама Берлинског Уговора, ове ноте:

Цетиње, 23. септембра 1908.

„У име Књажевске Владе част ми је ставити Вам до знања, да Влада сматра анексију Босне и Херцеговине са стране Аустро-Угарске као самовољну повреду берлинског уговора. Ако силе потписнице овог уговора буду признале овај акт као свршену ствар, Књажевска Влада са своје стране сматраће, да се тиме ништи цјелокупни тај уговор и да ослобођава Књажевину од свијех обвеза, које из њега проистичу, нарочито оне које су предвиђене чл. 29., а које ограничавају акцију Црне Горе и њена суверенска права над њеним приморјем, њеним пристанима и њеним водама.

Књажевска Влада гаји наду, да ће њено горе истакнуто гледиште наићи на одобрење Владе .....“

Цетиње, 26. септембра 1908.

„Босна и Херцеговина су срце цијелог српског народа. Пошто је, од 1876. до 1878. године ратовала за њино ослобођење и натопила њихову земљу крвљу своје дјеце, Црна Гора већ вијаше своје напоре награђене прелиминарним одредбама Санстефанским, кад дође Берлински Уговор и одузе јој што је оружјем освојила била, теретећи оно мало што јој је остављено, ограничењима на корист велике Хабсбуршке Монархије. — Пошто ова пошљедња доби реченим Уговором мандат, да окупира ове двије покрајине ради завођења реда и мира, и пошто овим чином би постављено питање босанско-херцеговачко, народ српски тврд у вјери да ће силе потписнице берлинског конгреса бити праведне према њему, стрпљиво очекиваше рјешење, које би, одговарајући праведним тежњама српскога народа, учинило једног дана могућим присаједињење ових покрајина Србији и Црној Гори.

Једном прокламацијом Њег. Вел. Цара и Краља Аустро-Угарског ово је питање самовољно ријешено на штету српског народа, лишавајући истодобно Црну Гору пошљедње наде, да ће икад добити услове нужне и неопходне за њен политички опстанак.

Будући да је и сама Европа формирана и консолидована на основу принципа националности, Црна Гора сматра за своје право и дужност да протестира свом својом енергијом против ове неправде учињене и њој и цијелом српском народу и да тражи правду и задовољштину.

Али ако овај протест не би нашао одјека код сила потписница берлинског конгреса, Влада Њег. Кр. Височанства тражи, да јој се не закрати ниједна накнада која би погодна била да васпостави равнотежу политичку и географску, а која је тако силно поремећена на штету Књажевине.“

Ова је нота данас упућена велесилама, потписницама берлинског уговора.

„Росија“ о данашњим приликама на Балкану.

Петроградски лист „Росија“ донио је поводом потоњих догађаја на Балкану уводни чланак, који по саопштењу телеграфске агенције „Вјесник“ гласи:

„Одлука аустро-угарске владе, да Босну и Херцеговину присаједини Аустро-Угарској и да у исто доба повуче своју војску из Новопазарског санџака, као год и проглашење у Трнову независности Бугарске, чине крупне повреде берлинског уговора, потписаног од седам великијех сила. И ако берлински уговор садржи доста тешких за Русију одредаба, које имају без сумње привремени и прелазни значај, ипак питање о одбацивању тога уговора, којему је циљ одржање мира а оснива се на главном начелу у међународним односима, утврђеном лондонском конвенцијом од год. 1871, као ни ма која било измјена у њему, не може се према тој конвенцији извршити, већ једино по општем споразуму сила потписница. Поред свега тога, Русија не само што себе може сматрати позваном да чува неприкосновеност берлинског уговора, но је она, која је пролила толико крви за дјело ослобођења балканских хришћана и старала се много за њихово уређење, и дужна да подигне свој глас кад наступе догађаји, који не само што улазе у законити сферу њеног политичког рада, већ у суштини мијењају правни основ у међународним односима.

Русија не може да не види у обнови бугарскога царства природни завршетак историјског дјела, као непосредну пошљедицу њеног дјелања; али свакако и за тај чин Бугарске треба законитог признања, јер се не може допустити, да измјене које би се догодиле у садашњем склопу на Балкану, доведу до ремећења међународних односа. Најприроднији пут, да се постигне та сврха, било би заједничко савјетовање о новом стању на Балкану на другој, новој конференцији од држава, које су утврдиле данашње уређење Балкана. Има се пуно разлога мислити, да међу државама постоји жеља, да се изравњају интереси који се сукобљавају, а начин, да се то питање ријеши путем сазива конференције од држава које су потписале берлински уговор, биће без сумње најбоља гаранција, да ће се на балканском полуострву успоставити равнотежа и одржати на Ближем Истоку стални и законити мир.“

НАРОДНА ПРИВРЕДА

Како се управља Земљорадничком Задругом

пише **М. М. Д.**

(Наставак).

I.

А. Н. тражи позајмицу од 80 круна да купи једну краву, пошто му је прије краткога времена угинула једна крава.— Обећава да врати цијелу позајмицу за годину дана, у тромјесечним отплатама Јемци су му М. К. и Н. З.

А. Н. је раније дуговаао Задрузи 60. круна, па је све тачно о року исплатио у двије рате.

Јемац М. К. дугује Задрузи лично 75. круна, није до сад ни за кога јамчио. Плаћа тачно.

Јемац Н. З. не дугује лично ништа, а јемчи за К: П. 145. круна.

Одлука

Пошто управни одбор зна да је А. Н. заиста једна крава угинула и да су, како он, тако и његови јемци радљиви, уредни и чуварни људи, то рјешава да се молитељу А, Н. на основу личнога јемства М. К. и Н. З. дадне позајмица од 80. круна, пошто ће му толико бити доста да купи једну краву. Рок као што молитељ предлаже.

II.

Г Н. тражи позајмицу од 55. круна да набави преко Задруге један плуг.— Обећава да врати цијелу позајмицу за десет мјесеца и то прву отплату да до на крају априла идуће године а остатак да исплати до крају јула исте године. Јецму су му Д. Н. и Ж. Н.

Г. Н. је раније дуговао Задрузи 100. круна, па је све исплатио али није тачно плаћао. Једанпут је опоменут. Сад јемчи за З. Н. за 30. круна.

Јемац Д. Н. дугује лично 45. круна и јемчи за И. Н. 30. круна.

Јемац Ж. Н. дугује лично 50. круна и јемчи за Ј. Н. 15 круна.

Оба јемца су до сад тачно плаћали.

Одлука

Пошто управни одбор има увјерење да је молитељу плуг заиста потребан то рјешава: да му се исти набави од Одјељење Народне Привреде с тијем, да се од молитеља узме обвезница спотписима јемаца Д. Н. и Ж. Н. и с роком за десет мјесеци. У исто вријеме да се каже молитељу, да ће му ово бити пошљедња позајмица, ако допусти да се опет опомиње на плаћање.

Чим се по којој молби донесе одлука, предсједник ће написати на полеђини исте сво, што је о тој молби ријешено, па ће се испод тога потписати.

6. Кад молитељ поднесе молбу за позајмицу, предсједник или секретар Задруге треба да му кажу, кад треба да дође да му се саопшти одлука.

Ако је позајмица одобреиа, молитељ ће попунити, потписати (он и његови јемци) и потврдити код власти обвезницу на ову позајмицу.

Обвезница је оваква:

„ОБВЕЗНИЦА“

Потписати признајемо да смо од..... ..... Земљорадничке Задруге узели у зајам у готову новцу кр. ..... и словом .....

Као солидарни дужници обвезујемо се ову суму новаца од данас за ..... мјесеца Задрузи вратити, а послије тога рока обвезујемо се платити и интерес, који тада буде важио за позајмице задругарима.

Ну ако се Задруга увјери, да нијесмо употријебили овај зајам на оно нашто нам је одобрен, она има право, да ову суму новаца наплати од нас и прије рока.

Да је Задруга увјерена, да овај зајам нијесмо употријебили на оно на што нам је одобрен, или да смо се огријешили о прописе њених правила, њој није потребан за то никакав нарочити доказ, јер овим изјављујемо и признајемо, да ће њена оцјена о томе бити истинита.

Допуштамо да Задруга стави забрану и на наша имања.

..... 190.. г. Солидарни дужници:

....

.....

.....

(Овдје долази потврда власти)

Међутим, у случајевима гдје за безбједност позајмице служи залога, обвезница се у неколико разликује од ове прве. Н. пр.:

„ОБВЕЗНИЦА“

Потписати признајем да сам од ..... Земљорадничке Задруге узео у зајам у готову новцу круна ..... и словом круна .....

с тијем, да јој исту суму новаца вратим од данас за ..... мјесеца, а и послије тога рока да јој плаћам интерес, који буде важио за позајмице Задругарима.

За обезбједу ове позајмице дајем Задрузи у залогу .....

.....

.....

Ако не вратим ову позајмицу на вријеме или ако се Задруга увјери да је нијесам употријебио на оно на што ми је одобрена, она има право да ову залогу одмах прода и своје потраживање наплати.

Трошкови око наплате падају на мој терет.

Да је Задруга увјерена, да позајмицу ову нијесам употријебио на оно на што им је одобрена или да сам се огријешио а прописе њених правила, њој није потребан за то никакав нарочити доказ, јер овим изјављујем и признајем, да ће њена оцјена о томе бити истинита.

..... 190.. г. Дужник,

....

(Долази потврда дотичне власти).

Обвезница се сматра за исправну кад је потврди дотична власт. Али то је само у смислу законском — као обвезница. Према Земљорад. Задрузи она се сматра за исправну тек онда, ако је попуњена на ону суму колика је позајмица одобрена; ако гласи на онај рок (до прве отплате) који је одбор утврдио својом одлуком; ако су је потписали они јемци, које је молитељ у својој молби навео. С тога је предсједник (а и секретар) дужан да сваку обвезницу, кад се за исплату поднесе, претходно прегледа и увјери се, да ли одговара погодбама, под којима је дотична позајмица одобрена.

Увјеривши се тако о исправности обвезницу, кад се за исплату поднесе, претходно прегледа и увјери се, да ли одговара погодбама, под којима је дотична позајмица одобрена.

Увјеривши се тако о исправности обвезнице, предсједник ће је предати, заједно с одговарајућом молбом за позајмицу, коју ће најприје потписати испод натписа *„видио за исплату“*, — секретару, а секретар ће извршити обрачун интереса по њој и остали посао око завођења у књиге.

Интерес се може израчунати на неколико начина. Ми ћемо навести само један, који нам изгледа најлакши. Н. пр.:

1. Треба најприје изнаћи вријеме, за које ће се рачунати интерес. То се постиже кад се изброји: *колико има дана од дана кад је обвезница поднешена Задрузи на исплату, па до дана у који пада рок прве исплате.* Н. пр. ако замислимо обвезницу од 120 круна, која је написана 15. јануара 1908. године и има рок до прве отплате *четири* мјесеца, а поднешена је Задрузи *на исплату 18. јануара исте године*, — онда ћемо имати овај број дана, за који ће се израчунати и одбити (наплвтити) интерес:

Од	18. јануара	до	18. фебр.	30	дана
„	19. фебр.	„	18. марта	30	„
„	19. марта	„	18. апр.	30	„
„	19. априла	„	15. маја	27	„
			Свега	117	дана

Кад се овако изнађе вријеке, за које ће се рачунати интерес, онда ће се:

2 Број дана помножити са сумом позајмице.

3. Производ тога помножити с интересном стопом. (Замислићемо да је интересна стопа 7%) и

4. Производ тога подијелити са 36.000. Н. пр.:

Сума позајмице 112 круна
број дана 117
840
120
120
14.040
Интересна стопа 7 (7%)
98280:36.000=2,73
72
262
252
108
108

Интерес дакле износи 2 кр. 73 паре.

Кад се тако израчуна интере, секретар ће преписати цио обрачун на чисто, и то најприје на молби за позајмицу, на мјесто које је за то одређено а послије на обвезници.

На примјер:

ОБРАЧУН

Обвезница	120 кр.
Интерес за 117 дана по 7%	2.75
Издато у готору кр.	117·27

С десне руке је исти овакав листић, који се одатле цијепа и даје дужнику. Њега треба такође попунити. Н. пр.

ОБРАЧУН

Обвезница	кр.	120·—
Интерес за 117 дана по 7%	„	2·73
Издато у готову	„	117·27

У..... 18. јануара 1908. г.

Секретар-благајник Члан упр. одбора

.....

Рок прве отплате је 15. маја 1908. г.

Кад и то буде готово, онда ће благајник на основи обвезнице исплатити дотичном дужнику чист износ (117,27 круна.)

Послије тога настаје унутрашњи рад у Задрузи, и то:

1. На самој обвезници: на наличју ће секретар исписати број, суму укупног дуга, суму прве отплате и рок прве отплате. Н. пр.:

Број 1.

Круна 120

РОК

I.	круна 60	15. маја	1908. г.
II.	„		190—г.
III.	„		190—г.
IV.	„		190—г.

(Наставиће се)

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Овације Енглеској. На ноту, коју је Књ. Влада упутила свима велесилама — потписницама Берлинског Уговора — поводом повреде истога од стране Аустро-Угарске Монархије због присаједињења Босне и Херцеговине, јутрос је стигао нашем заступ. министра ин. дјела г. Др. Л. Томановићу брзојав од енглеског министра спољних послова г. Греја, у коме се каже, да Влада Краљевине Енглеске не одобрава поступак Аустро-Угарске, јер Берлински уговор могу мијењати само све силе потписнице, а никако једна сама.

На овај глас, који је изазвао велико задовољство у свим престоничким круговима, грађанство Цетињско са околином приредило је данас по подне пред Зетским Домом велики митинг, на коме су држани ватрени говори и изјављивана благодарност справедљивости Енглеске. На митингу је донешена и резолуција, у којој се дубоко благодари Краљу, Влади и Народу Енглескоме на осјећајима правичности и пажњи према српском народу.

Послије овога народ се са заставама: Црногорском, Српском и Енглеском и сликом Њ. В. Краља Едуарда упутио пред Двор, гдје су чињене велике овације Њ. Краљ. Височанству Господару, који је манифестанте радосно дочекао и од Своје стране са свим народом изјавио дубоку благодарност Њ. В. Краљу Едуарду и Енглеском народу.

Манифестанти су послије у мирном поретку ишли пред посланство руско и француско и пред пошљедним је држан један за француски народ одушевљен говор, на који је г. посланик гроф Серсе врло лијепо и значајно захвалио.

Послије овога народ се у највећем реду разишао.

Личне вијести. Г. д-р Пескароло, чувени професор-љекар из Торина, стигао је на Цетиње ради консултирања о болести Њеног Краљевског Височанства Књагиње Милене. Пошто је стање здравља Њеног Кр. Височанства окренуло на боље, г. д-р Пескароло вратио се данас у Торин.

Глас из Москве. Г. Живко Драговић, ректор Богословско-Учитељске Школе, добио је из Москве од г. Стаховића, члана руске Думе, депешу ове садржине:

„Са сузама прочитасмо Књажеву прокламацију и резолуцију митинга за протест. Живјела ускрснула солидарност свијех Срба! Живјели јуначки и прегалашки патриоте српски са свијех крајева и вође црногорских бораца! Живјела словенска узајамност! — Руси неће никад заборавити улогу Црне Горе у ослобођењу балканских Словена. Можете нагласити срдачну солидарност од стране првака руског друштва. Савјетујем патриотама, да се обратите свијема руским великим листовима с потраживањем подршке српскога дјела од стране Русије“.

Српска колонија у Женеви. На глас о анексији Босне и Херцеговине, српска колонија у Женеви управила је јуче нашем министру предсједнику, г. Др. Л. Томановићу, овај телеграм:

„Огорчени мучким нападом Аустрије на Босну и Херцеговину одлучно протествујемо против тога злочиначког акта, којим се подјармљују двије наше земље и доводи у питање наша будућност. Одушевљено се придружујемо једнодушном гласу цијелога српскога народа, да Црна Гора и Србија у овом судбоносном тренутку поведу свети рат за наш национални опстанак. Ми смо готови дати своје животе под заставом сложне српске Књажевине и Краљевине. У истом смислу шаљемо телеграм србијанској влади“. У име српске колоније у Женеви: д-р Гутовић, д-р Митковић д-р Топуковић, Ускоковић, Ибровац, Барач, Поповић, Јовановић, Дебељковић, Микић, Ђурашковић, Христић, Фарки, Ђурђевић, Хајдук, Вељковић, Петровић и Хаџидимић.

Одзив из народа. Поводом прокламације Њ. Краљ. Височанства Господара овдје и у свијема крајевима Црне Горе одржани су велики митинзи, а народ из околине долазио је у великим масама на Цетиње. — На свим овим митинзима народ је дао одушке свом правданом огорчењу на акт Аустро-Угарске и изјављивао Господару своју готовост, да је спреман у свако доба за добро своје потиштене браће заложити живот и имање своје.

Из Дјевојачког Института на Цетињу. Началница Института г-ђца Софија П. Мертвало вратила се 8. о. м. овамо са свога пута из Русије, а 15. о. мј. почела су редовна предавања у Институту. Број ученица износи ове године 83.

У четвртак, 25. о. мј., као на дан рођења Њ. Кр. В. Господара, одржано је у институтској цркви благодарење, на којему су била и дјеца из Дјечијег Сада. Послије благодарења била су сва дјеца угошћена у башти Института.

Дјечији Сад. Занимања у овд. Дјечијем Саду Велике Књагиње Милице Николајевне почела су 9. о. мј., а уписало се ове године у оба одјељења Дјечијег Сада 90 дјеце.

Прилози за дјечију болницу. За подизање дјечије болнице за успомену Књажевића *Стевана* и *Станислава* привремени одбор примио је даље ове прилоге:

Из Цетиња:

Перо Лукин Иванишевић	кр.	2·—

Из општине трновачке:

Пурко Л. Дуловић	кр.	2·—
Богдан П. Пајовић	„	1·—
Томица З. Дуловић	„	—·40
Јован Б. Дуловић	„	—·20
Јован Р. Дуловић	„	—.20
Милосав И. Росић	„	1·—
Милија С. Росић	„	1·—
Митар М. Пајовић	„	—.20
Мидо Ш. Пајовић	„	—.20
Вучина И. Мијатовић	„	—.20
пор. Вукашин М. Пајовић	„	3·—
Василије Ј. Јекнић	„	—·20
Раде М. Меденица	„	1·—
Сава М. Пајовић	„	—·40
Ђорђије М. Раковић	„	—·40
Богић С. Дуловић	„	—·20
Миладин М. Јекнић	„	—·20
Димитрије С. Дуловић	„	—·60
Живко М. Мијатовић	„	—·20
Милутин Д. Мијатовић	„	—·20
Василије С. Дуловић	„	—·40
Зеко Р. Дуловић	„	—·40
Јован Р. Радуловић	„	—·20

ТЕЛЕГРАМИ

Софија, 22. септ. Јутрос је у Трнову Бугарска проглашена независном краљевином.

Књагиња је нарочитим возом отпутовала са својом дјецом за Трново, стару пријестоницу бугарске краљевине.

Софија, 22. септ. Јучер је приспио књаз Фердинанд у Рушчук. На станици су га чекали сви министри. У 3 сата изјутра отпутовао је књаз са министрима нарочитим возом за Трново.

Цариград, 23. септ. Министарски Савјет вијећао је цијелу ноћ. Пред вече је Султан примио од краља Фердинанда депешу, којом му овај саопштава, како је морао попустити вољи народа и да се нада да се добри односи између Турске и Бугарске неће пореметити. Султан је послао ту депешу Министарском Савјету, који је послије поноћи одговорио, да неће моћи признати проглашење Бугарске за независну краљевину, јер да то сматра повредом берлинског уговора. Министарски Савјет спрема један протест силама потписницама.

Беч, 23. септ. Цар Франц Јосиф издао је јуче на народ у Босни и Херцеговини овај проглас:

Кад су пред један људски вијек наше чете пријешле границе ваше домовине, осигурано вам је било, да не долазе к вама као душмани, него као пријатељи, да вам буде поможено у невољи, коју сте трпили. Ова ријеч, дана у озбиљно доба, до данас је и поштено искупљена. Брига је наше владе била, да у мирној законитости води земљу к срећи. На радост нашу видимо, да је сјеме, бачено у немирно и разровано земљиште, донијело зрелога плода. Ви данас добро осјећате и сами, да ред и сугурност јача рад и привреду, да уплив просвјете облагорођава и кријепи силе и да уређена управа доприноси томе, да свако може мирно уживати плодове свога рада.

Да на том путу поведемо земљу даље, то је наша света дужност.

Држећи овај циљ пред очима, сматрамо да је дошао час да вам дадемо нов доказ наше вјере у вашу политичку зрелост. Да подигнемо земљу на виши степен политичкога живота, одлучисмо подарити вам уставне уредбе, које ће уважујући прилике и интересе становништва створити законити подлогу за изражавање ваших жеља и потреба. Ви ћете моћи имати ријеч, кад се буде одлучивало о пословима ваше имовине, која ће имати као и све до сада посебну своју управу.

Али да се уреди и утврди све ово, неопходно је потребно доћи до јасноће у државном положају Босне и Херцеговине. Из тога разлога, а сјећајући се оних веза, које су постојале између славних предака мојих носилаца угарске круне и ваше домовине у старим временима, проширујемо ми овиме своја сувереиска права и на Босну и на Херцеговину и за те земље ћемо ставити на снагу ред надшљедства, који вриједи за нашу владајућу кућу. Нови ред ће бити јемство, да ће културне тековине до сада постигнуте бити осигуране.

Становници Босне и Херцеговине! Између много великих брига које имамо, неће за цијело брига за ваше душевно и материјално добро бити задња. Мисао једнаког права пред законом, учествовање код вршења земаљских послова, једнакост у заштити вјерских, језичних и националних особина биће проведена у потпуној мјери. Слобода појединаца и добростање цјелине, то ће бити циљ моје владе. Ви ћете се за цијело показати вриједнима ових слобода и права вјерношћу и оданошћу нама и нашем дому и хармонија између народа и владара биће заједнички пут, којим ћемо поћи.

Софија, 24. септ. Бугарска влада је упутила свима посланствима у иноземству званичну нотификацију о проглашењу Бугарске независном краљевином.

Париз, 24. септ. Министар спољних послова Пишон разговарао се данас са бугарским дипломатским

агентом. Кад је агент дао званичну нотификацију, изјавио је, да Бугарска нема никаквих ратоборних намјера. Пишон је прије подне посјетио руског министра Извољскога. Њихов се разговор тицао ревизије берлинског уговора и сазива нове међународне конференције. Већина влада пристаје уз мисао конференције. Енглеска и Француска предложиће Турској, да буде мирна.

Рим, 24. септ. Министар Титони изјавио је данас приликом отварања једне изложбе у Серати, да Италија мирно очекује све догађаје, те жели, да спор не поремети европски мир.

Биоград, 24. септ. Јуче послије подне одржан је велики збор, на којем је било преко 20.000 учесника. Држани су многи говори, у којима је нападана Аустро-Угарска и протестовано против анексије Босне и Херцеговине. Често се чули повици: Живјела слободна Босна! Рат Аустрији! Доље с Аустријом! На приједлог предсједника Вуловића примљена је резолуција, у којој се изјављује, да скупштина потпуно схваћа сву озбиљност акције, која ће се предузети. Срби морају и биће спремни у свако доба да се одупру анексији Босне и Херцеговине.

Цариград, 25. сеп. Послије подне биле су манифестације пред посланством енглеским, француским, руским и грчким.

На великом митингу пред министарством војним донесена је резолуција, да Порта мора дипломатским путем све чинити, да очува интересе империје.

Беч, 25 септ. „Фремденблат“ јавља, да мјеродавни кругови у Цариграду мирније посматрају нови положај на истоку; изгледа да се у тим круговима и не помишља на могућност ратног сукоба; очевидно се полаже нада у посредовање велесила, од којих се очекује да ће сачувати права Турске.

Биоград, 25 септ. Скупштина је сазвата у ванредни сазив за 27 септембра о. г.

Биоград, 25 септ. Вијест о новом стању у Босни и Херцеговини произвела је дубоки утисак. У народу је велико врење, вође свију партија, а тако исто и све новине од јутрос једногласно изискивају енергичне кораке у корист Срба у Босни и Херцеговини а против Аустрије, како би се произвело посредовање Европе. Млађи елементи траже енергичне поступке, док други савјетују да се сачека држање велесила. Владини кругови изјављују, да ће Скупштина у суботу донијети дефинитивно ријешење свију питања.

Биоград, 25 септ. У ноти упућеној силама потписницама берлинског уговора, влада протестира на основу 25. члана берлинског уговора противу присаједињења Босне и Херцеговине Хабсбуршкој монархији.

Колоњ, 25 септ. По депеши из Берлина, велесиле нијесу признале Бугарску за краљевину.

Будимпешта, 26 септ. Отворене су делегације; аустријска је изабрала за предсједника Мадејског, а угарска грофа Зичија. Вијести о војничким мјерама које је предузела или ће предузети Аустро-Угарска потпуно су неосноване. Кретање монитора се има приписати једино војничком вјежбању.

Биоград, 26 септ. Владина нота којом се протестира против анексије Босне и Херцеговине и тражи накнада за Србију у случају да се не би могле успоставити одредбе берлинског уговора, наишла је на велике несугласности, јер се у томе види само обичан протест против заузимања тих земаља.

Будимпешта, 26. септ. Цар је примио делегације. У пријестоној бесједи саопштио је делегацијама, да се је нашао побуђен присајединити Босну и Херцеговину Аустро-Угарској, јер неуморни напори његове владе, крунисани успјехом, учинили су да народ у тијем земљама сазрене за уставне слободе те му с тога уз присаједињење и даје сва уставна управа.

Цар је напоменуо, да је одлучио да се аустро-угарска војска из Новопазарског санџака повуче, што је најјачи доказ, да аустро-угарска политика не иде за даљим проширењем својих граница, а то ће се сигурно на пријатељски начин оцијенити у Цариграду.

Будимпешта, 26. септ. Министар Ерентал држао је у комисији аустријске делегације дуг експозе, у којем је изложио побуде, које су руководиле Аустро-Угарску, да приступи анексији Босне и Херцеговине.

Биоград. 26. сеп. Данас је велика маса народа покушала да продре у здање министарства иностраних дјела, али су је спријечиле жандармерија и ватрогасци, а затим је један батаљон пјешадије заузео министарство и рашћерао свјетину.

Софија, 26. сеп. Војнички и званични кругови изјављују, да никакве промјене неће бити сад у војсци, нити се намјерава ни мобилизација ни појачање војске на граници ако не буде каквих сукоба.

Биоград, 26. сеп. „Самоуправа“. пише, да нота владе српске, којом се протестира против анексије Босне и Херцеговине није задовољавајућа, јер Србија ве треба, напомињући о накнади, да пробуди сумњу да пристаје на уништење српског народа у Босни и Херцеговини.

Пошто је „Самоуправа“ такође орган старих радикала, најјаче политичке странке, то изгледа да је кабинет Велимировића уздрман.

Лондон, 26. септ. „Рајтер“ јавља, да је енглеска влада савјетовала Србији, да се умјерено влада у свом личном интересу и држи исправно.

Биоград, 26. сеп. Војска се је послије подне повратила са маневара и одушевљено је поздрављена од становништва. У вече су огромне масе народа пролазиле улицама вичући: Живио краљ, живио престолонашљедник, живјела војска, доље Аустрија!

Велика се маса свијета окупила пред Двором, захтијевајући да се Краљ појави. Краљ и престолонашљедник изашли су на балкон, и одушевљено су поздрављени. Краљ је рекао: Браћо, дубоко сам дирнут поздравима, које ми чините, будите убјеђени, да ћу с мојом владом учинити потпуно своју дужност, а сада вас молим, да се мирно разиђете.

Народ је краља поздравио клицањем: „Живио“ и затим се мирно разишао.

Софија, 26. сеп. По наредби министра финансија неће се шиљати септембарска мјесечна отплата Турској за Источну Румелију.

Цариград, 26. сеп. Из вјеродостојног извора дознаје се, да су вијести листова о мобилизацији турске војске потпуно неосноване. Рјешење министарског савјета, донесено у понедјељник, у вечер о дјелимичној мобилизацији, није још санкционисано и може се по свој прилици сматрати као одложено.

Беч, 27. септем. Министар српски добио је од своје владе наредбу, да преда аустро-угарском Министарству Иностраних Дјела протест српске владе противу анексије Босне и Херцеговине. Тај протест није био примљен, јер се не признаје право влади Србије, да у томе питању износи дипломатским путем своје погледе.

Цариград, 27. септембра. У протесту турске владе упућеном свима посланствима вели се. да се Турска никако не може сложити са излагањем иустријске владе. Досадашња управа Босне и Херцеговине оснива се на уговорима од 1879. г., којима је тачно одређена управа и окупација тих земаља од стране А.-Угарске, као и право суверенитета Турске. Немогуће је повредити ма коју било одредбу тога уговора без пристанка Турске, чије су те земље, као и сила потписница, те Турска на основу тога задржава сва своја права загарантована уговорима и протестира против Аустро-Угарске, која самовољно хоће да наруши те уговоре.

Званични огласи

ОГЛАС

Одјељење Народне Привреде Кн. Министарства Унутрашњих Дјела има на продају у Никшићу **два бика и једног хата — пастуха**.

Ко би желио исте купити нека се обрати за услове Одјељењу.

ПБр. 3247. Из Одјељења Народне Привреде, Кн. Министарства Унутрашњих Дјела, 20. септ. 1908 год. на Цетињу. 1,2

ПОЗИВ

На основу рјешења Кн. Обласног Суда у Бару од 15. септ. тек. год. број 391. — овим се позива одбјегли — Миљан Митров Пајовић из Орахова да на дан 20 октобра тек. год. у 9 сати прије подне предстане потписатом суду ради суђења по кривичном спору противу њега — Пајовића, због крађе коња Мету Цеки из Зогања, у противном случају суд ће донијети заочну пресуду.

Број 391.—V.—1908.—28.

16. септембра 1908 год. у Бару.

Кн. Обласни Суд.

Вр. дуж. предсједник

1,1 А. В. Рађеновић

Приватни огласи

ОБЈАВА

Потписата Управа овим чини до знања грађанима општине вароши Цетиња, да се је лактарина за 1908. год. почела наплаћивати од 16. тек. мјесеца, која се прима у благајни исте Управе за вријеме канцеларијских часова и прије и послије подне сваког дана, изузев у празничне дане, а тако исто — у смислу акта Кн. Министарства Унутр. Дјела од 10. јула 1908. број 3380 — и школарина за исту годину према разрезу општинског одбора од 15. овог мјесеца.

Број 1171. А 1908—11. Из Канцеларије Управе Општине вароши Цетиња, 17. септембра 1908. год. Цетиње.

Р. 92, Бр. 432, 1,2

Оглас. Част ми је обзнанити поштованој публици, да ћу у понедјељак 25. августа ове године отпочети рад по мојој специјалној професији за вађење, пломбирање са платином, златом, цементом и порцеланом и намјештање нових и на коријен зуба, па и цијеле вилице.

Примам у кући г. кап. Никице Т. Мартиновића у Катунској улици број 35, горњи бој, од 9—12 прије подне и од 2—6 послије подне.

Цетиње, 22. августа 1908. г.

С поштовањем

Дипломирани зубни љекар

Р. 75, Бр. 384, 3,3 **Ристо Куслеф**

НА ЗНАЊЕ Добио сам од признате куће C. F. Piering из Прага „moutarde piering“ (салце) боље и јевтиније него што се добављају из других фабрика, усљед чега се препоручујем поштованом грађанству за посјету, а трговцима препоручујем, да се поменутој кући обраћају, од које ће добити цјеновник бесплатно.

Цетиње.

С. поштовањем

Р. 84, Бр. 428, 2,3 **Франо Леши**

БАРСКО ДРУШТВО

Распоред пловидбе поштанскијех и трговачкијех параброда по Скадарском језеру и Бојани.

Полазак: Поштански и трговачки параброди полазе сваки дан осим недјеље у 10 сати прије подне из Скадра и тичу Вир—Плавницу: понедјељником, сриједом и петком, а Плавницу—Вир; уторником, четвртком и суботом. Истог дана враћају се у Скадар.

Сретање: На Виру с државном барском дилижансом у доласку и поласку.

Полазак: Из Ријеке за Вир полази сваки дан осим недјеље у 11 сати прије подне и истог дана враћа се на Ријеку.

Сретање: С парабродом, који полази из Вира за Плавницу и Скадар и то: понедјељником, сриједом и петком, а уторником, четвртком и суботом с парабродом за Вир и Скадар. На Виру пак с државном барском дилижансом у доласку и поласку.

Сретање: На Плавници с приватнијем подгоричкијем омнибусом у доласку и поласку.

Полазак: Из Скадра за Обод и обратно сваког дана осим недјеље.

За подробнија обавјештења треба се обратити односнијем друштвенијем агенцијама.

Р. 156. Бр. 128. 19,36 **УПРАВА.**

НА ЗНАЊЕ. Чиним на знање г-ди путницима, да сам отворио **кафану (хан) на Горње Кокоте, Љешанска Нахија,** које сам снадбио разним пићем и хладним јелима. Цијене умјерене, а послуга хитра.

Молим господу путнике за што већу посјету.

С поштовањем

Вучић Божовић

Р. 42, Бр. 398, 3,6 ханџија

НА ЗНАЊЕ поштованом грађанству, да смо отворили обућарску радњу у улици Баја Пивљанина, број 17. под насловом **„Задруга обућарских радника“**.

Израђујемо све врсте ципела. Израда солидна; материјал најбоље каквоће, цијена умјерена.

Поруџбине извршују се брзо и на задовољство муштерија.

Цетиње, 5. септембра 1908.

„Задруга Обућарских Радника“

Р. 46, Бр. 400, 3,3

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти наше узданице, никад незаборављеног сина, односно мужа, брата и оца

† Стевана Перовића

официра

сматрамо за особиту дужност да овијем изјавимо благодарност свијема, који нам изјавише саучешће у нашој превеликој жалости.

Из дубине наше подајничке душе изјављујемо благодарност Њиховим Краљевскијем Височанствима Кнјазу Николи и Кнјагињи Милени; Кнјазу Мирку и Кнјагињи Наталији, који у болести покојниковој благонаклоно настојаваху, да се покојник спасе, а послије смрти покојникове на телеграфском саучешћу.

Хвала на телеграфским саучешћима: г. г. министру војном генерал-адјутанту г. Митру Мартиновићу; министру финансија г. Душану Вукотићу; сердару и бригадиру г. Јанку Вукотићу; великосудији г. Јанку Милићу, команданту Вучедољске бригаде, г. Милутину Николићу; г. коман. Вуку Вукотићу, г. ком. Сави Ковачевићу, г. потком. Петру Ђуровићу; г. пор. Павлу Кусовцу, г. г. потпор. Стевану Ковачевићу и Симовићу.

Хвала г. г. докторима: Перазићу, Матановићу, Огњеновићу, Кујачићу и Пери, који се трудише, да покојника излијече.

Искрена хвала и онијем, који лично присуствоваше и спрвод увеличаше и до вјечне куће покојника попратише, као: г. ком. Шутану Пешикану г. Перку Вукотићу, г. потком. Новици Булајићу; кап. Јевту Бећовићу, кап. Симу Ковачевићу нар. посланику, оф. у пенсији г. Перу Даковићу, г. Драгу Кривокапићу, г. кап. Симу Кривокапићу и оф. Илији Кривокапићу.

Хвала племеницима из Чева, Грахова, Бањана и Ник. Рудина.

Још једанпут хвала свима и свакоме, који нам ма којим путем у нашој преголемој жалости изјавише своје саучешће.

Цуце, 30. августа 1908 год.

Ожалошћени: отац бар. **Рако А. Перовић**, мајка **Анђелија**, супруга **Милица**, брат **Бајо**, синови: **Ђорђије** и **Јован** и остало браство. Р. 250, Бр. 434. 1,1

Штампа К. Ц. Државне Штампарије